

TAPINAR

NY

İÇİNDEKİLER:

Atamızın Yasında.	B. Türker.
Halkevi Arkadaşları ile Bir Konuşma:	H. Çerçel.
Edirne Destanı:	U. Turanlıoğlu.
Mithat Cemal'in Namık Kemal'i:	E. Â. Bakı.
Meslek Yönelimi, Meslek Seçimi:	M. Öner.
Menderesle Akar Çay:	M. Türkkan.
Yoldalar:	O. Attilâ.
Taşpınar'dan Damlalar:	E. Â. Bakı.
Ahmet Remzi Akyürek:	F. Bilge.
Eski Zamanlarda Yaşayış:	E. Â. Bakı.
Emirdağ Türküsü:	O. Kökten.
Vehbi Cizmeci'nin Bir Kıt'ası:	
Halkevi Yayınlarından Gülistan Tercümesi:	

AFYON

HALKEVİ DERGİSİ

SAYI: 118 - 119

iciteşrin — Birincikânun — 1944

DOĞAN BASIMEVİ - AFYON

TAŞPINAR

Afyon Halkevi Mecmuası

Afyon ve Çevresinden Yankılar Belirtmeğe Çalışır.

SAYI : 118-119

İkinciteşrin, Birincikânun - 1944

**ATAMIZIN YASI İÇİNDE,
BİRYIL DAHA GEÇTİ.**

10 - 11 - 1944

ATATÜRK

Cehalete bir darbe vurdu
Nur saçan Halkevini kurdu,
Bununla ihya etti bu yurdu,
Türküm diyen mutlu olur buyurdu.

ATAM,

Göklerde senin ruhun bizi görüyor
Türk evladı çizdiğin yoldan yürüyor,
Halkevleri oldu ilim kültür yuvası,
Kalplerde, yaşasın Türk Milleti düâsı.

ANKARA

10 - İkinciteşrin - 1944

BERÇ TÜRKER

Afyon Meb'usu

HALKEVİ ARKADAŞLARI İLE BİR KONUŞMA

AFYON MEB'USU
HAYDAR ÇELÇEL.

ARKADAŞLAR! Epeyce zamandır birşey düşünüyorum, fakat bir türlü açmağa cesaret edemiyorum. Çünkü düşündüğüm şey çok pürüzlü bir iş. Hakkından gelebilirmiyiz, gelememiyiz? Bir türlü kestiremiyorum. İş şu: Bir Afyon Vilâyeti yazsak. Şimdi belki birçok arkadaşlarım gülecekler. A! Bundan kolay ne var? Belki. Fakat bende bir cesaret yok.

Bakın; ben «Afyon Vilâyeti» derken ne düşünüyorum. Afyon'un tarihi ve coğrafyası bir arada. İlk coğrafyası öyle bir coğrafya olacakki erişebildiğimiz devirlerdenberi vilâyetin dağlarının, ovalarının, derelerinin ve iklimininin geçirdiği değişiklikler gösterilerek bugünkü Tabii Coğrafyası.. yine erişebildiğimiz devirlerden başlayarak dünkü ve bugünkü iktisadî coğrafyası. Bu coğrafyada ziraatinden, ticaretinden, hayvancılığınan hep bahsedeceğiz ve geçirdiği safhaları hep göstereceğiz. Bilmem ilk devirlere kadar çıkabilirmiyiz? Nereye kadar çıkabilirsek oradan başlayalım. Nüfus cereyanlarını gösterir Beşerî Coğrafya. Yani bugünkü coğrafyanın içine neler giriyorsa hepsini toplıyan bir Afyon Coğrafyası. Yalnız bu coğrafyanın tarihi de var: yani yalnız bugünkü coğrafya değil geçmiş günlerin de coğrafyası beraber.

Tarihine gelelim: Tarihde coğrafyası gibi geniş olacak. İnsanlık tarihi bugünkü ilme göre Akdeniz kıyılarında başlar. Bu kıyıların bir devri yahut insanlık dramının ilk safhası vardırki denizin taşmasıyla bir daha açılmıyacak bir perde çekilmiştir. Bu kısmı bırakalım. Biz Türkler bu kıyılara ne vakit geldik. Bunu kestirmek imkânsız. Zaten bir günde bir kabile olarak gelmedik. Zaman, zaman, kabile, kabile geldik, durduk. Sonra bir türlü bir medeniyet, bir türlü bir devlet kurmadık. Çeşitli medeniyetleri kaldırdık. Yerine yeni medeniyetler kurduk. Türlü devletleri kaldırdık. Kendi devletlerimizi kurduk.

“Cihangirane bir devlet çıkardık bir aşiretten,, değil. Cihangirane bin devlet çıkardık bir aşiretten. Çeşit, çeşit adlar aldık. Bu adların büyükleri Etiler, Sümerler ve saire. Sonra ilk çağlardanberi adlarını işittiğimiz medeniyetlerin, devletlerin sahipleri, kuranları bu yerlerin sahipleridir. Yani biz Türkleriz.

Şimdi vilâyetimizde ve etrafında kurulan ilk medeniyetlerden başlayarak bugünlere kadar gelsek. Fakat bu tarihi coğrafyası kadar zor belki daha zor. Tarih filan devri kurdu. Sonra filan devri yıktı, değil. Asıl halkının hayatı, ahlakı, fikri, san'atı ve saire ve saire..

Memleketin büyükleri, fikir hayatları, bedî zevkleri, memleketin halkı, folklörü, nerelere baş vurarak bu bilgileri toplıyacağız. Bütün tarih kitapları nerelere bakılarak yazılıyorsa oralara.. Fakat dahası var: Mahkeme ilâmları yalnız bu ilâmları geniş bir düşünce ile okumak ister. Filanın filandan bir alacak davası olmuştur. Bu ilâmlarda geçen paraları bir sıraya koyabilirsek memleketin para sistemindeki tarihi şöyle böyle bulmuş oluruz. Bu hukuk davalarını geniş bir kafa ile okur isek memleketin medeniyet tarihini okumuş oluruz. Ceza davalarından memleketin geçirdiği ahlâk safhalarını buluruz. Burada yazımı hemen kesmek istiyorum. Baş vurulacak şeyleri düşünürken aklıma en iyi başarılar geldi. Meselâ: Mahir'in vaktiyle yazdığı Afyon Tarihi, Edip Âli'nin Şairler, âlimler hakkındaki tetkikleri, genç yaşında kaybettiğimiz Halid'in Folkloru. Bunlar çok kıymetli şeyler. Demek biz vaktiyle bu işe başlamışız. Şimdi bunları bir araya getirmek, genişletmek, büyötmek lâzım. Afyon Halkevimiz büyötmeye işini üzerine alır, Kazalardaki, Nahiyeledeki, Köylerdeki evlerine, Odalarına vazife verir. Her köy kendi bugünkü coğrafyasını ve tarihini üzerine alır ve köyde tetkike değer eserlerin tetkiki için Afyon'a haber verir. Artık işin usulü hakkında da teferruata girmiyelim. Yalnız şu kadar deyeyimki Afyon Halkevinde bu iş için bir komisyon toplanır ve programını yaparsa muvaffak olmamak için hiçbir sebep yoktur.

Arkadaşlarıma hayırlı başarılar dilerim.

EDİRNE DESTANI

Edirne'nin Kurtuluşu Münasebetile: 25-İkinciteşrin-921

Süngümüzle serdik toprağa yası,
Sınırdan can veren yaman burdadır.
Bir şehir değildir; vatan burası,
Mermerde yıkanan zaman burdadır.

Yıkılmaz bir dağdır, Türk "Selimiye,,
Cihana sunulan eşsiz hediye,
Tarihi okuruz bilmem ne diye,
"Nefi,, ler, "Fatih,, ler her an burdadır.

Kubbeler üstüne eğilmiş sema,
Ezanlar geçmişten akseden neva,
İnanmak, dert için biricik deva,
Mefkûre isimli cânân burdadır.

Hamamlar, çeşmeler serpilmiş yer yer,
Yüzlerce minare gökleri deler,
Hep Türk'ün eseri: hanlar, köprüler,
Değeri ölçsüz mekân burdadır.

Tarihe gömülen izdir her sokak,
Çiniler yeşildir, mermerler ak-pak,
Tam insan olmaktır eser yaratmak,
Dehânın yücesi "Sinan,, burdadır.

Meriç'te her gurup bir olgun nardır,
Arda'da her yaprak güldür, bahardır,
Tunca'da her gölge "Sinan,,a yârdır,
"Aliş,,i yaratan insan burdadır.

Üç gelin görünür "Buçuktepe,,den,
Ruh olur burada her avuç beden,
Tek dua yükselir binbir kubbeden,
Kurşunla kaplanmış balkan burdadır.

Bin şehit yatağı: her zerre toprak,
"Saray,,da olanı zordur unutmak,
Mazi gönüllerde, ellerde bayrak
Toprağı ıslatan al kan burdadır.

Kitaba geçmemiş destan, tabyalar,
"Kıyık,,ta dinlenmiş geçen yayalar,
Bir sanat mihrabı olmuş kayalar,
Yurdun tek taşına tapan burdadır.

Ezelden vurgunuz hakkın sesine,
Palavra savurmak elin nesine,
Eserler şahittir, bizim Edirne,
Bu yurdu öz vatan yapan burdadır.

Vefânın örneği tertemiz kızlar,
Ne gözler aldanır, ne gönül sızlar,
Tanrı'ya kalsınlar gökte yıldızlar,
Cefâsı sevilen fettan burdadır.

Kimsenin olamaz, Türk elidir bul
Ata'nın İsmet'in emelidir bul
Gururun, şerefın temelidir bul
Kanını toprağa katan burdadır...

Uluğ TURANLIOĞLU

MİTHAT CEMAL'IN NAMIK KEMAL HAKKINDA

Muazzam Bir Eseri, Muhteşem Bir Anıtı.

Edip Âli Bakı.

Şair Üstat Mithat Cemal Kuntay'ın yıllardanberi hazırlamakta olduğunu işittiğimiz, bildiğimiz eserinin, yani, büyük vatansever Namık Kemal için yazı kalemle işleyip meydana getirdiği büyük anıtın, birinci cildi Maarif Vekâleti tarafından yayınlandı.

Namık Kemal -devrinin insanları ve olayları arasında- adını taşıyan ve 607 büyük sahife tutan, bu büyük ve emsalsiz eser, *Büyük İnsana* karşı yazılan ve yazılacak eserlerin, en esaslısı ve en layık olanıdır.

Mithat Cemal'in bu eserinden sonra, *Kemal* yazılmaz, okunur. Kemal hakkında, bu kadar çeşitli vesikalarla donatılmış, özleşmiş, tahlil ve terkip kudreti, üslup ve ifadedeki incelik ve genişlik, hükümlerdeki âdil isabet, itibarile böyle bir eser, şimdiye kadar yazılmadığı gibi, toplu bir halde yazılmasına da imkân göremeyoruz: Mithat Cemal'den başka, hiç bir muharririn, bu kadar vesikaları toplayabilecek dost ve tanıdık emniyeti kazanmasını tahmin edemediğimizden...

Zengin hayal ve ince tasvir ile de, yalnız manzumenin değil, nesrin de sanatkâr şairi olduğunu anlatan Mithat Cemal, bu eserile aynı zamanda, memleketimizin büyük bir edebiyat tarihi bilgini olduğunu da isbat etmiştir.

Evvelcede büyük Türk şairi *Mehmet Akif*'i adında değerli bir inci armağan eden büyük edebiyat tarihçimiz, yorulmak bilmiyen âzm ve ve iradeyle meydana koyduğu bu eser, tanzimat devrinin şimdiye kadar, bize, hatta tarihe meçhul bazı tarafları, büyük Kemal'in nur hatırı ve mukaddes hatırası için canlanıyor; yüzlerce vesika, fotoğraf, el yazılarının da yardımıyla..

Bütün, tanzimat devrinin en ince ve görülemiyen noktalarına kadar, nüfuz eden bu eserden, Namık Kemal'in hayat mücadelesindeki cesaret ve kahramanlığını, Abdulaziz, Şehzade Murat, Âli, Fuat paşalar, hükümet muhiti, Mahmut Nedim'le olan münasebet ve muhalefetini, kavgalarını, Mısır'lı prens Fazîl paşaya fazla sevgi safca iytimadını, bu prensi hidiv M. Ali'nin öbür evlatlarına karşı müdafaa-sını, Yeni Osman'lılar Cemiyeti, Vatansever Türk ihtilâlcıları hakkın da kıymetli incelemeleri, Kemal'in Paris ve Londra'daki hayatını, Şair Ziya Paşayla kardeşlik ve arkadaşlık derecesini ve bazan ara-

larında esen soğuk rüzgârın sebeblerini, Hürriyet gazetesindeki yazılarını, Abdulaziz'in deliliklerini ve Avrupa seyahati ve neticelerini okuyor ve daha iyi anlıyoruz. Bir çok fıkralar ve hatıralardan da Kemal devrinin bu önemli şahsiyetlerinin hususî ve siyasî hayatlarına ait dikkati çeken bilgiler edinmiş oluyoruz.

Kırk sekiz yıl içinde, koca bir devrin ufkuna, tek başına ışık veren Koca Kemal'in yanında, etrafındakiler, padişahlerle, vezirlerle, seçilmiş adamlarile -Harp kahramanları müstesna- bir mum aydınlığı kadar fersiz..

Karışık, fırtınalı, sayısız çeşitli olaylarla dolu bir devirde, büyük Kemal'in hayatını karanlıklar ve aydınlıklar içinden, olduğu gibi seçip çıkarmak, hem nazar nufuzuna, hem selim nufuzuna sahip Mithat Cemal gibi büyük bir edibe layıktı. Ve öyle oldu.

Eniyi insan örneği Kemal'i ilâhi bir aşkla seven bizler ve bizden sonrakiler, hayat iksiri gibi bu eseri içecekler; içecekler..

Eserde, Şair Üstat, Kemal'in kahramanlığını ve fanî insan olan tarafını, bütün sevgisine rağmen, tam bir müverrih tarafsızlığıyla tesbit ediyor ve büyük *Vatan, Millet Babasının* ufak tefek kinine ve öfkesine rağmen de, daima mert, daima kahraman ruhunu dimdik, ayakta görüyor ve gösteriyor.

Üstat, bu eserile yerli tarihe "bir sahife," değil, binlerce sahife katmış oluyor; Kemal Zâde Ali Ekremden, Kemal'in torunlarından, yeğenlerinden, sevenlerinden, onunla yakından, uzaktan teması bulunanlardan ve şimdiye kadar tanımadığımız, ismini duymadığımız değerli şahıslardan elde ettiği bir çok vesikalardan, çeşitli notlar, basılmamış şiirlerinden, mektuplarından, makalelerinden el yazısı örneklerin yardımıyla..

Vatan'ın ufkunu bir baştan bir başa kaplıyan ve düneği millet yüreği olan *Vatan Kartalının* her anı heyecan hareket, atılış olan ve Sofya'dan İstanbul'a, İstanbul'dan Avrupa'ya ve Avrupa'dan tekrar İstanbul'a dönüşlerinde geçen 13 yıllık siyasî hayatını bahis mevzuu eden bu ciltten sonra, ikinci cildin de çıkmak üzere olduğunu müjdeliyor. Bu da Kemal'in 1870 den 1888 ze kadar aynı vatan ve millet sevgisi ve kutsal bir heyecan içinde geçen hayatını ihtiva edecektir.

Namık Kemal'in bin gününün, içinde geçmesiyle ve onun çocuk zekâsına ilk irfan ışığını vermekle bahtiyar olan ve Türk milletine Kemal adlı *Vatan Cihanını* armağan eden büyük Türk kadını Fatıma Zehra Abdullâtif kızının mezarını göksünde taşımakla iftihar duyan Afyonkarahisar, aziz şair ve değerli edibimiz Mithat Cemal'i bu büyük eserinden dolayı hürmetle selâmlar içten ve candan alkışlar.

MESLEK YÖNLEMİ, MESLEK SEÇİMİ.

II

Sandıklı'lı: MURAT ÖNER

Sınavı yapılan derslere göz atılınca, bunların, okulun istediği bilgiyle kesin ilgisi olmadığı anlaşılır. Matematik ve Biolojinin burada yeri nedir? Böylece isteklerinin düşünce tarzı öğrenilmek isteniyorsa, bu psikoloji yoluyla aranmalıdır. Çünkü çalışkan bir öğrenci, karşılaşabileceği bütün soru örneklerini ezberliyerek gelebilir. Öbür derslerin sorularının, okulun konusuyla ilgili olmasına çalışılırsa da elde önceden saptanmış ölçüler bulunmayıp, bu da sorunun o zamanki düşüncesine uymaktadır. Ayrıca isteklilerin çokluğundan dolayı, sınavın doğruluğu tam olarak sağlanamamaktadır. Sonuç şudur ki buraya da kabiliyetlilerden çok, çalışkanlar ve hafızası üstün olanlar girebilmektedir. Oysaki buradan çıkanların, işi sonuna kadar güdebilen ve atılğan olmaları gerekirdi.

Bu örneklerden sonra, bir de olgunluk işine dokunalım. Bir çok yazarlar, olgunluk sınavının, yüksek öğretime olan kabiliyeti açığa vurduğu belliyken, fakülte ve öbür okullarda bir daha sınanmanın, ortaya bir çelişme çıkardığını söylüyorlar. Gerçekte böyle bir çelişme, bulunabilmesi için, olgunluk ve giriş sınavlarının birbirinin tıpkısı olması gerektir. Olgunluk genel bir sınavdır ve genel kabiliyeti gösterir. Giriş sınavları da özel kabiliyeti göstermek içindir. Bir öğrenci olgunlukta kazanmakla makina mühendisi, hekim, öğretmen, iktisatçı, hukukçu, idareci veya maliyeci olmak kabiliyetlerinin hepsini taşıdığını göstermez. Ancak bunlardan birine girebileceğini veya hepsinin istediği ortak sıfatları (müsbet düşünce v.s...) bulunduğunu belirtir. Öyleyse bu iki sınav arasında bir tıpkılık ve gene öyleyse bir çelişme yoktur. Yalnız bu, giriş sınavlarını bütün derslerden yapan kurumların düştükleri yanlışlığı gösterir.

VI— Kısa da olsa olayları gözden geçirmiş bulunuyoruz. Ancak ne yapmak gerektiğini de bulmalıdır.

a) Pek çok ana-babalar, ilkokulu bitiren çocuklarını bir okula vermeden önce, öğretmenlerine danışmaktadırlar. Bu gelişigüzel işi teşkillendirmek, her orta öğretim kurumu bulunan bölgede, Meslek Yönelimi Ocaklarına benzer ocaklar açmak gerektir. Bunların ödevi, öğüt vermek olmalıdır. Bu ocakların üstünde bir Yönelim Kurumu bulunup, ocakların beraberliğini sağlamalı ve büyük işleri üstüne almalıdır. Kurumun yapacağı belli başlı iki iş vardır:

1— Her mesleğin istediği sıfatları bulmak, bir sıralay'ını yapmak.

2— Ocaklarda çalışacakları, kurslar açıp yetiştirmek ve yayınlarla onların bilgilerini geliştirmek.

Gene bu kuruma bağlı olmak üzere, orta öğretimin çeşitli basamaklarını atlayanlar için de ayrı ocaklar bulunmalıdır.

Ocaklar, kendilerine başvuranları 1. fizyoloji, 2. psikoloji bakım-larından sınayacak; bu da Kurum'un yönelim ocağına verdiği basıl-mış anabelgeler üzerinde olacaktır. Çocuk bu anabelgeyi ocaktan alacak, onda yazılan çeşitli hekim sınavlarını yaptırıp belgeye yazdı-racak. Psikoloji denemeleri, testler sonunda anabelge doldurulacak ve en sonra da kurumun meslekler sıralayı ile bu anabelge karşıla-ş-tırılacaktır. Belgenin gösterdiği sıfatlar, hangi meslek veya meslek-lerin istediği sıfatlara uyuyorsa, çocuğa o veya onlar sağlık verile-cektir. Çocuk bunlara uyup uymamakta büsbütün serbesttir. Bununla çocuk, yolunu seçmek için bir kılavuz bulmuş olacaktır.

Bunu yapmak, bizim için büyük bir yük sayılamaz. Her bölgede işin ehli bulunmalıdır. Orta okul olan bölgelerde pedagojiyi iyi bilen öğretmenlerden, olmıyan bölgelerde ilkokul müfettişleri ve maarif memurlarından, liseyi bitirenlerin başvuracağı ocaklarda ise özel ola-rak yetiştirilecek uzmanlardan faydalanılabilir. Ancak bunlar ayrıca kurslarda yetiştirilmek ister.

b) Orta okullara girişte seçim yapılması pek gerekli değildir. Çünkü yönelim ocaklarının öğüdü yetişir. Buna tek tük uymıyanlar bulunsa bile, okulun belli bir meslek vermeyişi, çocuğun sonradan

yol değiştirme imkânının bulunması, seçimin yapılması için yeter dü-şüncelerdir.

Yukarda söylediğimiz Yönelim Kurumu'nun yaptığı meslek ve okul sıralayı, ilgili okul ve kurumlarda bulunmalıdır. Lisede okuma isteklisinin de taşıması gereken sıfatlar saptanmalıdır. Bu sıralay üç bölüme ayrılacaktır:

1— Beden sıfatları,

2— Ruh sıfatları,

3— İlksel bilgiler.

Her okul, fakülte ve kuruma başvurandan, kendilerince aranan beden sıfatlarına göre hazırlanmış bir sağlık belgesi istenir. Bundan sonra ruh sıfatları saptanır ve bilgi sınavı yapılır. Bütün bunlar sıra-laya uyarsa istekli olur.

Ancak bu sınavların yüklü ve kurumları uğraştırır olacakları Fakat yükü azaltacak olan öbür işler de vardır: Bir gencin birden çok okul veya fakülteye başvurması isteğindeki güçsüzlüğü ve ken-dini tanımayışının ölçüsünü de belirtir. Oysaki bu, yükünüzü artırıp sınavların doğruluğunu eksiltiyor ve kabiliyetlinin seçimi bu yüzden zorlaşıyor. Artık gençlerimiz ne istediklerini bilmeliler, istediklerinde direnmelilerdir. Öyleyse bir kuruma çok başvurmayı önlemek ve bir ilkseçim yapmak için şunlar yapılmalıdır:

1— İsteklinin liselerden ahlâk durumlarını öğrenmek ve bunların iyiden aşağı olanlarını sınavlara almamak. 2— Lisenin (okuluna göre) fen veya edebiyat kolundan çıkmış olmak. 3— Bilgi sınavı yapıla-cak derslerden, lisenin üç yılında alınan notların ortalamasının «7» ve daha çok olmasını aramak. 4— Okul veya fakültenin istediği sağlık belgesini, bilgi ve ruh sınavından önce tamlamış olmak. 5— Daha güç olan ruh sınavını, bilgi sınavından sonra yapmak.

Son yıllardaki çalışmasının büyüklüğü ve yılmazlığı ile göğüsle-rimizi kabartan Maarif Vekilliğimizin, meslek yönelimi ve seçimini düzenlemekte gecik miyeceğine inanmamız için, önümüzde bir yığın örnek vardır.

MENDERES ile AKARÇAY KONOŞUYOR

AKARÇAY

Çürüyen bir devir burada battı,
Kurtuluş şafağı üstümde attı.
Meçhul Asker bile koynumda yattı,
İyibak, iyigör ben Akarçayım.
Zaferin timsali gümüşten yayım.

MENDERES

Bilinir kıymetim, çekilir nazım,
Baharım güzeldir, uzundur yazım,
Dumanlı bellerde çalınır sazım
Yurdumun bağrından çıkan sesim ben,
Egenin Zeybeği Menderesim ben!

MEÇHUL ASKER

Akarçay, 'şansuyu' belliki Türksün!
Haykırdı sesinden duşmanlar ürksün.
Bozkırlar suyunu bağrına döksün,
Butoprak sadece ekin değildir..

Menderes, Menderes coşkun Menderes!
Dostu ve duşmanı dolasın bu ses,
Bilmiyorsa eğer işitsin herkes,
Türkün toprağı tekin değildir..

Nazilli: Mahir TÜRKKAN

YOLDADIR

Anam çıkmış, dam başına oturmuş,
Mektup yolda, gönül yolda, göz yolda.
Kuşlar sabah sabah selâm getirmiş,
Dilek yolda, çıkı yolda, söz yolda.

Gök sağılır, desti desti boşanır,
Sel durmaya, gün batmaya üşenir,
Her bir yana yeşillikler döşenir,
Çiçek yolda, Meyva yolda, Yaz yolda.

Ayaksız çay bir çukurda göllenir,
Tohum çıkar, bostan bostan döllendir,
Yeşil Erik yanak yanak ballanır,
Sevgi yolda, konuk yolda, naz yolda.

Yüce dağ başında rüzgâr oğuldar,
Toprak kabardıkça içim kımıldar,
Kırlangıçlar saçaklarda cıvıldar,
Leylek yolda, yaprak yolda, güz yolda.

Bir dağdan bir dağa köprü kurulur,
Su şarlaktan düşer, yere serilir,
Ak buğdaylar dibeklerde döğülür,
Kavra yolda, düşün yolda, sez yolda.

Kaleyle birlikte görüp güneşi,
Seyrettik geceden dökülen yaşı,
Unutmak olurmu dostu, kardeşi: ?
Zaman yolda, talih yolda, biz yolda...

Osman ATTILÂ

Taşpınar'dan Damlalar:

HAKİKATIN GÖLGESİNDE...

Edip Âli Bakı,

*Çelikleşen Demirata, dünyada en şerefli,
parlak ve iytibarlı seyahatini Türk kılıcı
olduğu vakit yapmıştır.*

*Bay Mes'ul: ba'zan, oynadığı, rolü göster-
memeyi bilen usta sanatkâr! Sırdan adam!*

*Kahramanlık efsaneleri: aslını harb mey-
danında yaratmayı bilen bir milletin ge-
nişlettiği konulardır. Ve bizimkilerin iyisi..*

*Bayan Felek, parıltılı bir debdebe içinde,
geçip giderken eteklerini öpenlere gülüm-
ser. Fakat, aldırış etmeyenlere hayret ve
giptayla döner, döner bakar...*

*Dalgavuklara, ötedenberi çanak yalayan
denildiğine göre, başka cins dalgavuklara,
fincan yalayan ta'biri daha nazikcesi olur.*

*Mazi kaynağından sulanan hâl gülüs-
tanında, açılacak yarının çiçekleri daha
renkli ve daha güzel kokulu olur.*

*Emekli öğretmenler hatıralarının genişliği
ve zenginliği yönünden, herşeyden üstün bir
gururun zevkini taşırlar.*

*Müsavatsızlık korkusundan dolayı bül-
bülle kargayı bir tutmak ta başka çeşit bir
haksızlık olur.*

*Saygı çiçeği içinde, riya kurdu gizlene-
bilir; sevgininkinde asla..*

Şair, Bilgin Ahmet Remzi Akyürek'i
KAYBETTİK.

Türklüğe, Türk diline değerli hizmetleri olan Üsküdar kütüphanesinin eski müdürü çok değerli bilginlerimizden Ahmet Remzi Akyürek 1872 de Kayseri'de doğdu ve tahsilini orada yaptı. İrfan çevresi içinde yetişti ve sonra ölene kadar yetiştirdi. Bir çok öğretmenler ve her çağ öğrencileri ondan yıllarca feyz almışlardır. Merhum, memleketin belli başlı bütün ilim adamlarıyla yakın dostluğu olduğu gibi, ta küçükten saz şairlerine, Halk şiirlerine ve Halk diline karşıda derin bir sevgi taşımış; hıce veznile de bir çok şiirler yazmış ve öztürkçemizin gerçek bilgilerinin ön safında yer almıştı. 7-İkinciteşrin-1944 tarihinde Kayseride ölümü memleket irfanında büyük bir boşluk açmıştır. Büyük bilginimizi derin acılar tükenmez saygılarla anarken, merhumun vefakâr dostu ve arkadaşı Üstat Şair Fahri Bilge'nin yazdığı ölüm tarihini okuyucularımıza sunuyoruz :

Kadri yüksek merdikâmil yurтта tek Remzi Dede:
Çekti dünyâdan bugün -hayf- el, etek Remzi Dedel.

Mevlevîler Gülşeninde Şeyh Atâullah Dede
Sulbi pâkinden yetişmiş bir çiçek Remzi Dede;

(Şeyh Süleyman-ı- Tûrâbî oğlu Ahmet) ceddinin
İsminalmış, mahlasın yapmıştı ek, Remzi Dedel.

Misli ender Mesnevi-hân, sairî irfân iken
Bezmi fâniden ayâğın etti fek, Remzi Dedel.

Pehlivan-ı- sâhai i'câz olup bükmüş idi
Sâirânı asra ait çok bilek Remzi Dedel.

Çok fazîletler, meziyyetlerle mevsûf, hasseten
Sahibi vicdandı; yoktur bunda şek, Remzi Dedel.

Hakka hürmet, Halka hizmetten ferâgat etmemiş;
Rûhı tenden uçtuğu son ânedek, Remzi Dedel.

"Ney,,le dem tuttum da yazdım Arifî tarihini:
Gitti ah, üstâdı ârif, Akyürek Remzi Dedel.

KAYSERİ: 7 / 11 / 1944

Şeriye Sicillerine Göre:

Afyon'da Eski Zamanlarda
YAŞAYIŞ

— 34 —

EDİP ÂLİ BAKI.

Beylik Saray denilen Vali, Mutasarrıf Paşaların
Konakları Hakkında.

Bu saraylarda oturan Paşalar, ara sıra ta'mir masrafı diye bütün vilâyet halkından para topladıkları ve bu yüzden zulm ve haksızlıklar da yaptıkları şu aşağıdaki para toplamayı men'eden eden fermanan anlaşılıyor:

«Fermanî âlidirki Beylik Sarayın tamirinin men've refidir:

«Meefahirilkuzat velhukkam maadinülfezail velkelâm Karahisarîsahib sancağında vaki olan kadılardan Karahisarîsahib kazası naibi zide fazlühüm tevkîi refii humayun vasil buluncak malûm olaki Karahisarîsahib kadısı Mevlâna Feyzullâh zide ilmihu sittei saadetime mektup gönderüb karahisarîsahib kazasında sakın riâyâ fikarası ba cem'ihüm meclisi şer'a varub Medinei Karahisarîsahibde kadimden livâi mezbur mutasarrıfî olanların sakın olakeldikleri Saray mürûri eyyam ile harabe müşrif olup haliya livâi mezbur mütesarrıfî olan

Paşa sarayı mezkûru muceddât bina edin deyu riâyâyı mezkûre bi-gayri hakkın cebrü eziyyet edüb ve sinîni sabıkta livâi mezbur mutasarrıfî olanların iktızasına göre sarayı mezkûrun ba'zı lüzûmu olmıyan yerlerine ebniye ihdasına senede yüz ve ikişer yüz kuruş sarf ettirüb halleri diğergün olmakla ba'delyem sarayı mezkur gerek müceddeten ve gerek meremme iktiza eylediğinde livâi mezbur mutasarrıfları riâyâ fikarasına cebr ve rencide etmeyüb kendü mallerile yapmaları babında hükmi humayunım verilmek ricasına Karahisarîsahib Kazasına naibi Mevlânayı mumailayh sen arzeyledüğün ecilden gerek

livâyı mezbur ehalisi ve gerek karye riâyası fıkaraşı kat'an bir akça ve bir habbe vermeyüb ve onlardan bu makule meremmat ve tamir ve tecdidinin taleb olunmayub livâi mezbur mutasarrıfları kendü mal-larile yapmaları babında fermanı âlişanın sadır olmuştur. Buyurdumki vusûl buldukta bu bapta sadır olan fermanı celilülkadrım mucibince amel edüb vechi meşruh üzerine livâi mezbur ehalisine ve gerek Karye riayası fıkaraşına bir akça ve bir habbe verdirme-yüb ve onlardan bu makule meremmat ve tamiri tecdidinin taleb olunmayub livâi mezbur mutasarrıfi olanlara sarayı mezkûru emri şe-rifimle âmil olunub kat'an hilâfına bir dürlü rıza ve cevaz göster-meyesin. Şöyle bilesiz âlameti şerife iytimat kılasız. Tahrir ila evahiri Rabiülahir Hamse ve Selâsine ve miete ve elf. Sene: 1135»

Yukarıya koyduğumuz bu âdil ferman imparatorluğun en ada-letli ve sükûnetli zamanlarından LALE DEVRİ'nde verilmiştir.

50 Yıl Sonra Yine Saray Ehaliye Tamir Ettirilmiş !

«Derunî Karahiserda paşalara mahsus olan sarayın bina ve ta-miri için Karahisar kazasından ma'ada kazalardan tahsili emrû fer-man buyrulan binbeşyüz kuruştan hazariyye taksidi hıسابı üzre kaza-ların sehmine isabet eden tamir masarifi tahsil olunmak babında emri şerifi âlişan sadır olmağın ber mucibi emri âli sicilli mahfuzdan puslası ihraç olunmuştur. Fi. Rebüilahir 1181

Karahisarsahib	Sandıklı	Şuhut	Sincanlı
1500	575	350	250
Çay	Karamık	Çul	
150	100	100	
Yekûn 3025» kuruş..			

EMİRDAĞ TURKUSU

Derliyen: Orhan KÖKTEN

Emirdağı derler kara kayalı
Katar develi de çifte mayalı
Kadife cübbeli atlas sayalı

Ne yaman güzelin var Emirdağ
Ateş düşsünde yan Emirdağ

Evleri vardır da yolun sağında
Arzumanım kaldı gerdan bağında
Bir çift keklik gördüm Emirdağında

Ne yaman güzelin var Emirdağ
Ateş düşsünde yan Emirdağ

Yaz gelince yaylaların gözmelî
Kalem alıp güzellerin yazmalı
Burnu karanfilli Türkmen kızları

Ne yaman güzelin var Emirdağ
Ateş düşsünde yan Emirdağ

Emirdağı derler yolu meşeli
Odaları kadifeden döşeli
Asla seçilmez beyli, paşalı

Ne zorbaz yiğitlerin var Emirdağ
Ateş düşsünde yan Emirdağ

Emirdağ başında evliya yatır
Yavuzdur beyleri hiç bilmez hatır
Konarlar yurtlara kurarlar çadır

Ne zorbaz yiğitlerin var Emirdağ
Ateş düşsünde yan Emirdağ

Yağmuru çok yağar, karı pek beyaz
Kırıldı kalmadı yarımız yüküne
Emirdağ İstanbuldan serferaz

Bize bir imdat ver Emirdağ
Ateş düşsünde yan Emirdağ

Adam olan bu işleri işlemez
Emirdağ sende (kökel) yaşamaz
Âşık olan bir mevlâyı boşlamaz

Nice yiğitlerin var Emirdağ
Ateş düşsünde yan Emirdağ

Emirdağ derler bizim yurdumuz
Dolana, dolana gelir ardımız
Bir ordumuz yeter bizim dördümüz

Ne yavuz beylerin var Emirdağ
Ateş düşsünde yan Emirdağ

Not :

Bu türkü yüzlerce sene evvel Emirdağı çevresine yerleşmiş olan, bugünkü Emirdağlıların ecdadı tarafından söylenmiş ve nesilden, nesile intikal ederek bu güne kadar unutulmamıştır. Türküde, Emirdağlıların yurtlarına, güzelliğe, yiğitliğe karşı duydukları sevgi belirmektedir.

AZİZ ŞAİRİMİZ MERHUM
VEHbİ CİZMECİOĞLUnun

BASILMAMIŞ PEK NEFİS BİR PARÇASI:

Etme etmedik yere,
Ekme bitmedik yere,
Ayak nasıl gidecek
Gönül gitmedik yere ?

Halkevi Yayınları:

NİĞDE HALKEVİNİN
Çıkardığı Güzel Bir Eser

Niğde Halkevi, Doğunun en büyük filozof ve ahlâkçılarından olan Saadi'nin Gülistan tercümesini nefis bir surette yayınladı. Bu değerli eser güzel öztürkcemizle, öğretmen Şair Hakkı Eroğlu tarafından gayet açık ve çekici bir üslupla tercüme edilmiştir. Eserin aslındaki manzum kısımlar Türkceye de manzum olarak geçirilmiştir.

Doğunun en değerli irfan hazinelerinden biri olan Gülistan'ı çok salâhiyetli Üstat Eroğlu'nun bu tercüme, mevcut diğer tercümeler arasında kendine has bir zarafet ve letafet arz etmektedir. Hem mütercimi ve hemde Niğde Halkevinin eseri büyük fedakârlıklarla ortaya koyabildiğinden dolayı taktir ve tebrike lâyük buluruz.

Eserine "Gülsuyu," adını veren şair mütercim, kitabını bize şu zarif ve nükteli kıt'asile taktim ediyor:

*"Gül değil, gülistan değil, bir su."
Diye hor görmeyin bunu yâhû !
Doğrudur: Gül değil, fakat az çok
Sezileri Gül suyunda Gül kokusu.*

Bugün çıkmakta olan Halkevleri mecmualarının listesi

Ü L K Ü : ANKARA.

Derginin Adı	Çıkaran Halkevi
Başıpınar	Gaziantep
Çorumlu	Çorum
Doğuş	Kars
Erciyaş	Kayseri
Fikirler	İzmir
Gediz	Manisa
Görüşler	Adana
Halkevi	Eskişehir
Halk bilgisi haberle	Eminönü
İnanç	Denizli
İnan	Trabzon
Karadağ	Diyarbakır
Kara elmas	Zonguldak
Kaynak	Balıkesir
Konya	Konya
Ondokuz Mayıs	Samsun
Taşpınar	Afyon
Türk Akdeniz	Antalya
Ün	İsparta
Uludağ	Bursa
Yenitürk.	Eminönü

İmtiyaz Sahibi A. Sami Onur Neşriyat Mü. Yahya Akın

Yazı İşleri Müdürü : Edip Âli Bakı,

Yeri : Afyon Halkevi.

Basıldığı Yer : Afyon Doğan Basımevi